

# VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.  
Štev. 43

TELEFON UREDNISTVA: 25-67  
UPRAVE: 25-67 in 28-67  
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3. tel. 280  
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.405

Maribor, četrtek 22. februarja 1940

NAROČNINA NA MESEC  
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.  
dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din

Cena  
din 1.—

## Ostre razprtije v Skandinaviji

**Preprečena komunistična revolucija na Norveškem — Švedski aktivisti groze s prevratom, ako Švedska ne bo pomagala Finski — Kdo grozi Švedski s potegnitvijo v vojno**

RIM, 22. februarja. Stefani. Italijanski listi poročajo na senzacionalen način iz Norveške, da se je tam pripravljala nedavno komunistični prevrat. Po njihovih informacijah so pripravljali norveški komunisti za 15. t. m. v Kirkenesu razglasitev sovjetske republike in ustanovitev sovjetske vlade, ki naj bi igrala enako ulogo, kakor Kuusinenova v Teriokiju. Oblastva so bila o tem pravočasno obveščena in so z naglo policijsko in vojaško akcijo komunistično namero preprečila. Nekaj zarotnikov je bilo ubitih, drugi pa so bili ujeti. Ob tej priliki je bila najdena tudi lista članov pripravljajoče se komunistične norveške vlade, v kateri je bilo nezasedeno le mesto zunanjega ministra, iz česar bi se dalo sklepati, da so prevratniki mislili na takojšnjo združitev s Sovjetsko zvezo, ki naj bi nato zastopala sama Norveško v zunanjih zadevah. Dopisnik »Stampe«, ki se je sam mudil v Kirkenesu, objavlja zelo zanimive podrobnosti o tej zaroti. Tudi »Messaggero« poroča o zadevi precej obširno.

### AKCIJA ŠVEDSKIH AKTIVISTOV

OSLO, 22. febr. »Tidens Tegen« poroča iz Stockholma o položaju na Švedskem in pravi, da ni izključeno, da se švedskim aktivistom ne posreči doseči vmešanje švedske v finko-sovjetski spopad. Dopisnik celo ne izključuje možnosti državnega prevrata aktivistov, ki razlagajo

svoje stališče s tem, da grozi Švedski, da bo vpletena v evropsko vojno, ako ne pomaga Finski, ker bo Finska v tem primeru poklicala na pomoč zahodni večesli, ki bosta nato vdrla čez Švedsko in Norveško, ne da bi ti dve mogli to preprečiti. Zaradi tega opisuje položaj Švedske takole: V najbližji švedski sosesčini divja vojna, katere ne bijejo Finci samo zase,

ampak tudi za svobodo švedske. Ako sovjetska vojska premaga finko, potem bo postala Sovjetska zveza sosedna Švedske. Dobila bo premoč v zunanji trgovini, s čimer bosta švedska demokracija in njena vlada zašli v zelo kočljiv položaj. Ako pa zaprosijo Finci za pomoč pri Angležih in Francozih, potem bo prišla ta pomoč čez Švedsko in Norveško, ki bosta s tem poslali bojišče. To je mnenje švedskih aktivistov in socialistnih demokratov. Splošno se sodi, da pripravljata Anglija in Francija ogromne klesče proti Nemčiji in Sovjetski zvezi. S temi klesčami ju nameravajo stisniti s severa in juga, na Bližnjem vzhodu. Švedska bi se mogla izmakniti spopadu z Nemčijo in zahodnimi velesilami samo na ta način, ako bi nudila aktivno pomoč Finski v boju proti Sovjetski zvezi. Švedskim vojakom bi bilo le treba obleči finske uniforme in oditi na Finsko.

**NOVA IZJAVA O POMOČI FINSKI**  
STOCKHOLM, 22. febr. Havas. V govoru, ki ga je imel predsednik vlade Hansson v parlamentu glede pomoči Finski, je dejal, da je Švedska že pomagala Fincem ne samo z besedami, nego tudi z dejanji. Finska uradno tudi ni terjala vojaške pomoči od Švedske, temveč le po privatni iniciativi. Švedska bo podpora in pomoč nudila še nadalje ter vodila sedanje politiko, brez ozira ali je ta Finski koristna ali ne.

### VESTI O GROŽNJI Z VOJNO

KODANJ, 22. febr. United Press. Vodilni skandinavski listi obtožujejo Nemčijo, da grozi Švedski, da bo potegnjena v vojno, ako bo nudila direktno pomoč Finski. Listi pravijo, da se iz izjave švedskega ministrskega predsednika in kralja jasno vidi, da groze od neke Švedski z vojno. Vodilni listi trdijo sedaj, da prihajajo te grožnje s strani Nemčije.

## Finci potrebujejo 500 letal in 100 tisoč mož

**Položaj pri Koivistu ni tako nevaren — 164. sovjetska divizija še vedno obkoljena — Letalski napad na Ivalo in Rovaniemi — Pošiljanje letal**

RIM, 22. febr. Stefani. Opozarjajoč na junaški odpor, ki ga finska vojska še vedno nudi sovjetskim napadalcem, poročajo italijanski listi iz Finske, da je pomoč nujno potrebna, in to ne le polovičarska. »Il Popolo d'Italia« poroča iz Helsinkov, da potrebuje Finska nujno 500 letal. Izgube bi se morale potem avtomatično kriti z dovozom novih. Z letali bi bilo treba poslati tudi zadostno število pilotov in tehničnega osebja. Razen tega bi Finci potrebovali pomoč 100.000 mož s potrebnimi rezervami, ki bi krile izgube v bojih. Končno bi pa bilo treba zagotoviti tudi brezhibno zalaganje Finske z municijo.

### POLOŽAJ NA BOJIŠČIH

HELSINKI, 22. febr. Havas. Položaj na finskih bojiščih je v splošnem nespremenjen. Sovjetski poizkusi, napredovati pri

Taipali, so se ponesrečili. Položaj pri Koivistu ni tako nevaren, kakor se je prvi trenutek zdelo, pričakuje pa se, da bodo sovjetske čete prav na tem mestu pričele novo ofenzivo z namenom, da popolnoma presečejo Mannerheimovo črto. Vendar menijo vojaški strokovnjaki, da bodo morali sovjeti pretrpeti še veliko izgub in izgubiti mnogo časa, preden se jim bo to v celoti posrečilo. Položaj 164. sovjetske divizije, ki so jo Finci odrezali od zadledja, je še dalje nevaren. Vsi sovjetski poskusi, da bi divizijo osvobodili iz finskih klesč, so se doslej končali brez vsakega pozitivnega rezultata.

### NOVI LETALSKI NAPADI

OSLO, 22. febr. Havas. Po poročilih iz Kirkenesa so sovjetski bombniki bombardirali včeraj Ivalo in Rovaniemi. Okoli 20 sovjetskih letal je letelo ob tej priliki v

smeri juga. Na Ivalo je bilo vrženih več bomb in povzročena je bila znatna škoda.

### PRIHOD AMERIŠKIH LETAL

OSLO, 22. febr. NTB. V Bergen sta pripluli dve ameriški ladji »Mormacum« in »Mormactides«, ki sta pripeljali 50 naglih lovskih letal, namenjenih Finski. Tudi Švedska je kupila na račun Finske v Ameriki 150 bojnih letal. V kratkem se pričakuje dalje nova pošiljatev angleških in francoskih letal za Finsko.

### 10.000 MADŽARSKIH PROSTOVOLJCEV

PARIZ, 22. febr. Havas. Skupina 1000 madžarskih prostovoljcev je odpotovala danes preko Pariza v London, kjer se bodo vkrcali za Finsko. Izjavili so, da je pripravljenih nadaljnjih 10.000 madžarskih prostovoljcev za Finsko.

### Ali pojde kralj Karol v Rim?

BUDIMPEŠTA, 22. februarja. United Press. Dočim so še pred 48 urami zatrjevali, da je obisk romunskega kralja



Karola v Rimu sklenjena stvar, se sedaj v tukajšnjih italijanskih krogih naglaša, da so te vesti pre zgodnje in da računajo v Rimu prej z obiskom zunanjega ministra Gafencu.

## Zanimive informacije iz Romunije

CURIH, 22. februarja. Budimpeštanski dopisnik »Basler Nachrichten« poroča, da presoja položaj na Bližnjem vzhodu na Madžarskem zelo resno. Brez ozira na zasedanje turškega vrhovnega vojaškega sveta in na turške vojaške ukrepe, so v teku tudi v Romuniji vedno večje vojaške priprave. Tako so sedaj Temišvar razglasili za vojni cono. Celotno romunsko vojaško gibanje se pa pribli-  
zuje nevarno položaju splošne mobilizacije. Nekateri celo trdijo, da bo Romunija najkasneje sredi marca razglasila tudi formalno splošno mobilizacijo. Že od včeraj je v Romuniji ves železniški promet reorganiziran na minimum, ker morajo stati železnice na razpolago za vojaške transporte. Že nekaj dni odhajajo stalno na mejo vojaški transporti in transporti orožja in municije.

že nevarno položaju splošne mobilizacije. Nekateri celo trdijo, da bo Romunija najkasneje sredi marca razglasila tudi formalno splošno mobilizacijo. Že od včeraj je v Romuniji ves železniški promet reorganiziran na minimum, ker morajo stati železnice na razpolago za vojaške transporte. Že nekaj dni odhajajo stalno na mejo vojaški transporti in transporti orožja in municije.

## Turški obrambni zakon uveljavljen

ANKARA, 22. febr. DNB. Včeraj je bil uveljavljen zakon o zaščiti države, ki daje vladi pooblastilo za izredne ukrepe v primeru mobilizacije in vstopa Turčije v vojno. Za izvedbo tega zakona je bil včeraj pod vodstvom predsednika vlade ustanovljen odbor za koordinacijo, v katerega so vstopili ministri za narodno obrambo, finančni, poljedelski, trgovinski in prometni minister.

je pa general Čakmak. Prezident İsmet İnönü bo v kratkem obiskal tudi turško mejo nasproti Bolgariji.

### Nov potres v Turčiji

ANKARA, 22. feb. DNB. Oblast Kaise-rije je strešel potres, ki je trajal dve uri. Podvzeta so obsežna reševalna dela. Posebno močno je prizadela vas Saisala, ki je skupaj s tremi drugimi naselji v razvalinah. Potresni val so čutili tudi v Ankar, Koniji in Adani.

### ARETACIJA POLJAKOV V VILNU

MOSKVA, 22. feb. DNB. Sovjetski tisk izve iz Moskve, da je bilo tam aretiranih

devet poljskih častnikov, ki so skušali povzročiti v Vilnu demonstracije in nerede. Ob tej priliki so zaplenili tudi mnogo agitacijskih letakov, katerih vsebina je bila usmerjena proti obstoju Litve.

## Reševanje vladne krize v Iraku

BAGDAD, 22. febr. Havas. Šef dvorne pisarne Rešid Ali Gllani je dobil mandat za sestavo nove iraške vlade. Nadaljeval bo pogajanja do sestave definitivnega kabineta, v katerega naj bi vstopilo ponovno več članov prejšnje vlade, zunanji ministrstvo pa bi obdržal Nuri paša Said.

BAGDAD, 22. febr. Havas. Ministrska

kriza je izzvala znatne izpremembe tudi v vojaških krogih. General Huse in Fawzija, načelnik glavnega generalnega štaba, je bil takoj upokojen. Z njim vred sta morala v pokoj poveljnik prve divizije Amin Omarija in polkovnik Jamukia, poveljnik mehaniziranih čet. Po vsej deželi vladata red in mir.

### Sidorovci se vrača

RIM, 22. feb. Stefani. Šef romunske mla-dine Sidorovci je zapustil med navdušenim pozdravljanjem prebivalstva Rim. Na postaji se je poslovil od njega tajnik fašistične stranke Mutti in več uglednih osebnosti. Oddelek fašistične mladine je počastil gosta.

### ROMUNIJA OMEJI DOBAVO PETROLEJA NEMČIJI

LONDON, 22. feb. Reuter. Angleško-romunski petrolejski spor je končan. Romunija je dala Angliji in Franciji obvezno zagotovilo, da bo omejila dobavo petro-

leja Nemčiji na pogodbeno določenih 1.200.000 ton na leto. Skušalo se bo z zavezniške strani doseči, da se tudi ta količina še zmanjša, spor sam pa je s tem urejen.

### HRISTOV PRI MOLOTOVU

MOSKVA, 22. febr. Havas. Molotov je sprejel Todora Hristova, novega bolgarskega poslanika, in Asarsona, novega švedskega poslanika v Moskvi.

**LABURISTIČNI POSLANCI V PARIZU**  
PARIZ, 22. febr. Havas. Delegacija angleških laburističnih poslancev z majorjem Attleejem na čelu je prispela semkaj.

Maribor, 22. februarja.

Dne 20. t. m. je poteklo 150 let, kar je umrl na Dunaju avstrijski cesar Jožef II., ki je igral v zgodovini Habsburžanov svojevrsno vlogo in ustvaril tako imenovano »jožefinstvo«, katero je kot politično-kulturno gibanje razvnelo duhove bivše avstrijsko-ogrske monarhije več ali manj še vse devetnajsto stoletje. Cesar Jožef II. je bil prvi vladar na dunajskem dvoru, ki je zapustil konservativno miselnost in se oklenil liberalizma, katerega je hotel uveljaviti tudi v vsem javnem življenju. Z velikim pogumom je nastopil zlasti proti samostanom ter zapri vse, ki se niso ukvarjali s kakšnim obče koristnim delom. Prav tako je odvzel tudi posvetni cerkvi mnoga posestva in podjetja in postavil razmerje med cerkvijo in državo na popolnoma nove temelje.

Z enako energijo je nastopil Jožef II. proti prepotentnosti plemstva, mu odvzel razne privilegije, naložil davke in odpravil podložništvo tlačanov, s čimer je izvedel važne socialne reforme. Pri vsem tem je pa nastopal tudi kot nemški vladar in prvi s tega mesta uradno uzakonil sistem ponemčevanja nenemških narodov habsburške monarhije. Njegove prosvetne in upravne reforme so uvedle v vsej monarhiji izključno le nemščino kot učni in uradni jezik. Nemščino je vsilil v šole in urade celo tudi na Ogrskem, kar je izzvalo med Madžari nepremagljiv odpor in vodilo pozneje do madžarskih oboroženih odporov proti Dunaju. Vzroki za to so bili seveda še drugi, med njimi odprava raznih plemiških privilegijev, kar so madžarski magnati zasovražili še veliko bolj, kakor jezikovno izenačevanje.

Z vsem tem si je nakopal Jožef II. sovraštvo vsega nemškega in madžarskega plemstva svoje monarhije, odpor in upor cerkve ter nezadovoljnost vseh nenemških narodov. Plemstvo in cerkev sta stala strnjeno proti njemu in na Koroškem, Štajerskem in Tirolskem se je posrečilo duhovščini dvigniti v upor celo širše ljudske množice, ki so videle v njem poosebljenega Antikrista. Prav tako so se zaradi socialnih reform uprli poleg madžarskih in drugih magnatov tudi češki, seveda tedaj že nemški ali ponemčeni aristokrati. Posebne hvaležnosti pa tudi med najširšimi ljudskimi sloji ni žel. Pridobitev nekaterih socialnih pravic se je zdela podložnim kmetom manj važna, kakor odprava privilegijev cerkve in zapiranje samostanov. Na Sedmograškem so pa tlačani terjali še več, kakor so dobili in so se, misleč da imajo v Jožefu II. zadostno zaslombo, z orožjem v roki dvignili proti graščakom ter jih pričeli pobijati.

Vse to je povzročilo, da je cesar Jožef II. še pred smrtjo preklkal večino svojih reform in kapituliral pred odporom, ki se je proti njemu in njegovim reformatorjem, kako težko je rušiti stari, zakrneli javni red in ustvarjati novega. Prišel je prezdodaj, kajti teren za to še ni bil pripravljen, saj je bila ob času njegove smrti francoska revolucija komaj v začetkih zmagovalnega pohoda po Evropi in ostalem svetu. Nekatera dejanja Jožefa II. so pa vendarle preživela tako njega kakor vseh 150 let po njegovi smrti, dasi jim je dal razvoj novih smeri novo, popolnejšo obliko. Vsega, kar je ustvaril, preprosto ni bilo več mogoče uničiti. Glavni vzrok, zakaj ni dosegel več kakor je, je pa bil nedvomno v njegovih usodnih germanizatoričnih načrtih, ki predstavljajo rezko disharmonijo v njegovem sicer liberalnem mišljenju. Jožef II. se ni čutil, da terjajo liberalna načela tudi priznanje pravic narodov, in namesto da bi bil dal svojim nenemškim narodom te pravice, jim jih je celo še vzel.

Tako se je zgodilo, da so bile dobre reforme cesarja Jožefa II. med nenemškimi narodi bivše habsburške monarhije kmalu pozabljene, ostala pa jim je dobro v spominu njegova zloglasna namera raznarodovanja. Te se spominjamo tudi mi Slovenci, kajti kakor drugi nenemški narodi, smo se morali tudi mi dolgo bojevati proti njegovim nakanam, ki so jih skoraj edine od vsega reformnega dela osvojili tudi njegovi nasledniki na dunajskem prestolu. Tako se je zgodilo, da so mnoge nemške šole Jožefa II. na slo-

## Socialistični list o vojni na Kavkazu

BERN, 22. februarja. Havas. Bazelsko socialistično glasilo »Arbeiter Zeitung« objavlja članek s sledečim zaključkom: **Vojna na Bližnjem vzhodu bi pomenila padec Stalina. Izid boja na vzhodu, ali bolje boja za petrolej, je že vnaprej znan.** Članek nato razpravlja o zavezniških silah, ki bi mogle poseči v boj in o možnostih napadov na petrolejske vrelce pri

Baku ali Mosulu. Z izgubo petrolejskih vrelcev bi zašla Sovjetska zveza v take težkoče, da ne bi mogla nadaljevati motorizirane vojne, s čimer bi zaveznikom in vsemu civiliziranemu svetu odleglo. List sklepa iz sedanjih priprav, da bi utegnil Bližnji vzhod postati že kmalu bojišče.

## Angleška blokada Kirkenesa?

RIM, 22. februarja. Stefani. Iz Londona poročajo, da je pred Kirkenesom pet angleških bojnih ladij. Ladje so zasidrane zunaj na morju, a tako, da jih je mogoče z obale dobro opaziti. Ena je velika, štiri so pa manjše. Norveški listi niso objavili o teh angleških ladijah niti besede, a tudi v Londonu molče, dasi navzočnosti angleškega bojnega brodovja na skrajnem skandinavskem severu ne zanikujejo. Italijanski dopisniki iz Londona poročajo dalje svojim listom, da je Anglija sklenila postaviti nevtralec pred odločitve. V norveškem pristanišču Kirkenesu se vkrcava plemenito jeklo na

nemške ladje za prevoz v Nemčijo. Angleške bojne ladje so sedaj blokirale te pristanišče, da bi preprečili nadaljnje transporte.

LONDON, 22. febr. Reuter. V Kirkenesu in drugih obmejnih krajih severne Norveške krožijo vesti, da so v vodah severne Skandinavije opazili britanske vojne ladje. Te vesti niso točne. Niti v eni norveški luki ni kaj znanega o navzočnosti britanskih vojnih ladij. Nad morjem leži gosta megla, nikjer niso opazili manevriranja angleških pomorskih vojnih edinic.

## Zopet tuja letala nad Holandijo

HAAG, 2. febr. ANP javlja: Neko nemško letalo, ki je letelo nad severnim delom Holandske, so holandske zračne patrulje zavrile. Ponoči so opazili neko tuje letalo nad Helderom; protiletalski topovi so ga obstreljevali. V teku dneva so po poročilih holandskega tiskovnega ura-

da štiri nemška letala kršila nevtralnost Holandske. V noči je več neznanih letal krožilo nad Holandijo. Holandska vlada je protestirala v Berlinu zaradi kršitve suverenosti, glede ostalih letal se je informirala v Londonu in pri nemški vladi.

## Egipt zavezniška baza

LONDON, 22. febr. BNA. Vojaški strokovnjaki »Times« piše, da so točno pred 25 leti v mesecu decembru prispele iz Avstralije in Novega Zelanda v Egipt prve zavezniške čete, ki so bile nato poslone na Galipolje. Pozneje so bile poslone deloma v Palestino deloma pa v Francijo. Ni pa le naključje, da se sedaj zgodovina ponavlja, ker strategija bazira na geo-

grafiji. Sueški prekop je še vedno enako važen, kakor je bil in Egipt je še vedno središče poti med Avstralijo in Anglijo. Zato je izvrstno središče za čete na Bližnjem vzhodu, sedaj še toliko bolj, ker so v Siriji Francozi, Turčija se je pa vrnila k tradicionalnemu prijateljstvu z Anglijo. Čemu se zbirajo te čete? To bo pokazal razvoj dogodkov.

## Odmevi afere „Altmark“

STOCKHOLM, 22. febr. Reuter. Danska švedska in norveška zveza mornarjev je vložila ostro protestno resolucijo zaradi kršitve nevtralnih voda po vojskujočih se državah. Trgovinske ladje, ki plujejo v luke vojskujočih se držav, naj zaščitijo spremstvo vojnih ladij, da jim ne bo treba v kontrolne luke, kjer se izpostavljajo veliki nevarnostim.

BERLIN, 22. febr. DNB. Nemški radio je prenašal sredi iz Norveške direktno pogovor s tretjim častnikom »Altmarka«, ki je zanikal, da bi slabo postopali z angleškimi ujetniki. Imeli so isto hrano kakor nemška posadka. Posebne obede so pripravljali tudi Indijcem, ki so bili na krovu. Ti so prejeli vsak dan riž s konzervirano ribo. Zdravnik je jetnike stalno pregledoval in ni dognal primera bolezni.

## 165 ŽRTEV POTOPITVE »DARINGA«

LONDON, 22. febr. Havas. Angleška admiraliteta javlja, da je ob priliki torpediranja rušilca »Daring« izumrlo življenje devet častnikov in vseh 156 članov posadke.

## EKSPLOZIJA V AMERIKI

NEW YORK, 22. febr. DNB. V tovarni smodnika v Elektonu v državi Maryland je nastala močna eksplozija. Tovarna in štiri sosedna poslopja so do temeljev porušena. Dve osebi sta mrtvi, 12 težko ranjenih.

## OBNAVLJANJE MADRIDA

MADRID, 22. febr. DNB. V okviru proslave dvestletnice osvoboditve Teruela je general Varela, osvoboditelj mesta, položil temeljni kamen za novo četrt mesta, ki bo zrastle na kraju porušenih hiš.

venskem ozemlju; zlasti na Koroškem in Štajerskem, ostale nemške še dalje in v nekaj generacijah napravile iz prej slovenskega nemško ljudstvo. Odmev njegovih tendenc se je pa kazal tudi v vsem ostalem sistemu raznarodovanja. Ta sistem je dal pobudo vsem neštetim velikim in malim germanizatorjem, ki so videli naivše poslanstvo habsburške

## Domači zapiski

### Zadnje slovo Davidoviča

Bilo je veličastno, kakor ga more imeti le veliki sin junaške Srbije, poljubni in poštovanjan do domovine. V saborno cerkev sv. Save je došel točno ob 9. odposlanec kralja Petra, adjutant general Pavle Barjaktarović. Za njim je došel predsednik vlade Cvetković z dr. Mačkom, dr. Budisavljevičem, podpredsednikom senata dr. Korošcem in ostalimi ministri. Knez namestnik Pavle je poslal krasen venec, ki sta ga v sprevodu nosila dva gardista. Opelo je opravil episkop Arsenije s 40 svečniki. Krsto so prenesli na katafalk pred cerkvijo, kjer je izpregovoril v slovo prvak DS Milan Grol. V imenu šefa Radikalne stranke Ace Stančevića se je poslovil Miša Trifunović. Za JNS je izpregovoril J. Banjanin, za Samostojno dem. stranko pa bivši minister dr. H. Krizman, ki je v prepričevalnih stavkih poveljal vrline izkristaliziranega značaja velikega pokojnika. Zvrstili so se še za Socialistično stranko Jugoslavije dr. Živko Topalović, za zemljoradnike Čeda Kokanović, dalje prof. Nedeljko Divac, za Narodno obrambo Ilija Trifunović-Birčanin, za učitelje prof. Radoje Knežević, v imenu Udruženja starih četnikov Milosav Jelić. Vse do groba se je na obeh straneh ceste zbrala nepregledna množica ljudi. Nad 80 vencev je bilo v sprevodu, ob grobu je izpregovoril v imenu izvršnega odbora stranke kmet Jeremija Radojević, v imenu demokratske mladine student Andrija Polet. Častna četa je oddala salvo, topovski strel je zagrmel in zemlja je zagnila krsto svojega velikega sinu.

### Milan Grol, novi šef DS

Po pogrebu Davidoviča se je sestal glavni odbor DS. Milan Grol je govoril o pokojnem, nakar je vstal vseučiliški prof. dr. Boža Marković in predlagal Grola za novega šefa stranke. Predlog je bil soglasno sprejet.

### Mladina SDS iz Zagreba glavnemu odboru Demokratske stranke

Mladina SDS iz Zagreba je ob Davidovičevi smrti poslala glavnemu odboru DS sožalje, v katerem naglašajo izgubo velikega borca za demokracijo in politično poštenje. »V njem smo vedno gledali simbol one Srbije, ki je v borbi za boljšo bodočnost Južnih Slovanov vlivala vero v ostvarene idealov predvorne generacije. Žal nam je, da je moral izpustiti iz svojih čistih rok zastavo vprav v času izgradnje nove, pravične in zato močne Jugoslavije.«

### Letalska zveza Jugoslavije s sovjetsko zvezo

»Hrvatska Straža« javlja, da se bo letalska zveza, ki je uvedena iz Moskve do Sofije, podaljšala najbrž tudi do Beograda, odnosno Zemuna.

### Tekmovanja v fl'mih

»Nova Riječ« prinaša naslednje zanimivo pismo, ki ga je poslalo novo filmsko podjetje našim Nemcem: »Znano je vam, da je nemški film v Jugoslaviji zelo nazadoval, tako da ne zavzema mesta, ki mu po kulturni stopnji pripada. Naša trdka je tako osnovana, da odstrani to nezdravo stanje in utre pot širjenju nemškega filma. Oslonjeni na prvorazredne nemške filmske producente želimo najprej propagirati nemški film, kasneje pa bomo uvedli nemški kulturni film in nemški tedenski pregled. Prosimo vas, da naša prizadevanja podprete s tem, da bomo imeli pri prvih predstavah polno dvorano. Pridite sami s svojimi družinami, v krogu znancev pa poskrbite za obisk naših predstav.«

### Keks in dr. Kraft redivivus?

Kakor poroča »Dan«, se nameravata bivši predsednik Kulturbunda Keks in politični vodja Nemcev v Jugoslaviji, dr. Kraft vrniti v aktivno življenje. Oba sta bila izrinjena kot nevšečna moža obnovitvenega gibanja mlajše struje naših Nemcev.

monarhije v ponemčenju vseh državljani-  
nov.

Zaradi tega se spominjamo Slovenci 150-letnice smrti cesarja Jožefa II. z grenkim občutjem in odporom, ki presega celo odpor do njegovih prednikov in naslednikov, dasi nam prav tako nikoli niso bili naklonjeni.

-r.

## Novice

## „Prosta žganjekuha demoralizira in upropašča narod“!?

Pod tem naslovom je prinesel neki slovenski strokovni list članek, v katerem se piše članke zavzema za popolno odpravo proste žganjekuhe in misli pri tem predvsem na naše sadjerejce.

Upravičenost svojega predloga utemeljuje članek z različnimi primeri. Tako navaja, da se dogodi, da se otroku »otrga jabolko od ust, samo da je kotel poln«; steklenice (polne z žganjem) romajo od osebe do osebe; »vse je alkoholizirano, kajor prideš, slišiš le »robate besede«. Sliši se, da otroci, ki hodijo v šolo, nosijo s seboj »namesto sadja — žganje«; prosta žganjekuha je potisnila ljudstvu »fraklj v roke« itd.

Te navedbe ne morejo ostati brez odgovora, ker žalijo slovensko ljudstvo. Vsi vemo, da Slovenci prav radi pijemo vino in deloma tudi žganje, toda ta navada je že stara in zato se nikakor ne more danes ngenkrat trditi, da tako upropašča slovensko ljudstvo, kakor piše pisec članka, ki smatra, da je rešitev za pravnosti le zopetna uvedba nadzorstva nad žganjekuho. Možno je sicer, da ljudje v teh časih popijejo tudi nekaj več alkohola, kakor prejšnja leta, toda vzrok te-

mu je najti v časih, v katerih živimo in katerih vpliv na življenje našega priproste človeka je zelo velik.

Prosta žganjekuha spada k osnovnim pravicam kmetijskega gospodarstva in vsaka bistvena omejitev te pravice bi danes povzročila spontano reakcijo pri vseh kmetijskih sadjerejcih. — Pogrešno je tudi mišljenje pisca članka, če misli, da bi se z uvedbo pečatenja kotlov prečrtilo ono »splošno pljančevanje«, ki ga vidi on, ki pa ga mi drugi na deželi ne opažamo.

Dejstvo je, da se na slovenskem podeželju glede zauživanja vina in žganja ni nič bistvenega spremenilo, v kolikor pa se je, pa je ozdravitev možna na drugačen način, kakor si ga zamišlja gospod »B.«.

Napačno je zato, da se poedine prime-re, ki pa se ne dogajajo samo v vinskih kleteh, nego prav tako po gostilnah, uporablja za obsodbo, ki zadeva vse ljudstvo na podeželju.

Takšni članki nikakor ne morejo stvari koristiti, ker ne zajemajo jedra vprašanja, vzbujajo pa odpor pri preprostem Sloveku, ki se ga na neupravičen način

blati in sramoti pred svetom.

Vprašanje prevelikega zauživanja alkohola pri Slovencih (v kolikor v resnici obstaja) ni vprašanje samo slovenske vasi, nego tudi vprašanje trgov in mest; ta problem pa že dolgo čaka na rešitev in se ga ne da rešiti z zahtevo pisca članka, ki ob koncu svojega članka zahteva, da se napravi red in obnovi nadzorstvo nad žganjekuho in nad prometom z žganjem povsod — ne pa samo pri gostilničarju. Takšen način pisanja je enostranski, nestvaren in za kmetijske ljudi odklanjamo!

Vladimir Kreft.

## Ljubljana

a Za ustanovitev gozdne šole, ki je važna za protijelično borbo, ker daje varstvo in zdravje jetiki podvrženi mladini, je bil, kakor znano, v letošnjem občinskem proračunu pripravljen sklad v znesku 150 lisoč din. Na proračunski seji je mestni župan pojasnil, da bo gozdna šola za slabotne in bolehe otroke urejena na Mostecu.

a Mestna občina daje državni bolnišnici podporo v znesku 800.000 din. Če računamo oskrbo enega bolnika dnevno 50 din, bi mestna občina s tem zneskom lahko zdravila 55 občanov, če bi imela svojo bolnišnico. Ustanovitev mestne bolnišnice bi precej razbremenila splošno bolnišnico, ki je do skrajnosti prenapolnjena.

a Na živilskem trgu se pozna, da zima popušča. Čeprav je bilo v sredo jutraj še precej mrzlo, je bilo dopoldne na trgu dosti bolj živo, kakor v zadnjih tednih. Kmetje iz okolice so pripeljali na trg precej jabolok. Najdražja jabolka so se prodajala po 7,50 din za kg, dobilo pa se je tudi dovolj zdravo sadje po 3 do 4 din kg. Po dolgem času je bil tudi perutninarški trg bolj založen. Jajca so cenejša in so jih prodajali že po 1,25 do 1,50 din, dočim jih prejšnji teden še ni bilo izpod 2 din. Tudi zelenjave je bilo nekaj več na trgu in so cvetačo prodajali po 6 din kg, motovilec pa 2 din za me-

Zjutraj

za lepoto —

Zvečer

za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

## Uredba proti špekulantom z vinom in žganjem

Z odlokom finančnega ministrstva so bile dane trgovcem z vinom in žganjem znebe olajšave, da bi se mogel promet in trgovina s temi predmeti še naprej nemoteno razvijati. Take ustrežljivosti pa ni moglo najti pri trgovcih z vinom in žganjem, pač pa se nasprotno zdi, da izkoriščajo uvedbo državne trošarine na vino in žganje, da bi si pridobili čim večje koristi na račun pridelavcev. Ministrstvo razpolaga z zanesljivimi poročili, da povzbujejo trgovci cene vina in žganja in zbirajo nabavne cene, ki jih plačujejo pridelavcem, izgovarjajoč se na uvedbo državne trošarine. Ker pa mora trošarino plačati potrošnik, na katerega se pri prodaji cen trošarina tudi preva, zato ne obstoji noben razlog, da bi se smeli z zbijanjem nabavnih cen oškodovati pridelavce. Poleg tega povzroča tako ravnanje trgovcev ogroženje med pridelavci, ki pač cen svojih proizvodov napačno tolmačijo kot neposredno posledico trošarinske preosnovke. S tem se otežkoča tudi normalen tek izvajanja trošarinskih predpisov. V zvezi s tem je davčni oddelček finančnega ministrstva priporočal finančnim ravnateljem, naj preko davčnih uprav in oddelkov finančnih kontrol budno pazijo na trga za vino in žganje in naj zbirajo podatke tako o višini nabavnih in prodajnih

cen pred in po uvedbi državne trošarine na ta dva predmeta. Posebno se je treba baviti z vprašanjem, iz kakšnih vzrokov so se po uvedbi državne trošarine povzdale trgovske in gostilničarske cene v večji meri, kakor pa bi bilo upravičeno z ozirom na morebitno razliko med dosedanjimi banovinskimi in sedanji državni trošarinskimi odmerami. Če bi se za posamezne trgovce in točilce ugotovilo, da izrabljajo trošarinsko preosnovo na ta način, da zahtevajo plačevanje trošarine tudi od potrošnikov v obliki povzanih cen kakor tudi od pridelavcev s tem, da zbijejo nabavne cene, je treba to upoštevati pri odmeri davka, da bi se la neopravičeni višji zaslužek v celoti upošteval pri obdavčenju. Poleg tega bodo finančne direktije pri izdajanju olajšav in na podlagi zgornjega odloka finančnega ministra upoštevale zlasti to dejstvo, če so posredniki izkoristili uvedbo državne trošarine na zgoraj omenjeni način in bodo v takem primeru prošnjo odklonile in morebiti že podeljena olajšave odvzeli. Ker je pravilnik za izvedbo odredb o preosnovani trošarini velikega pomena, bodo finančna ravnanstva glede tega vprašanja posvetila vso svojo pozornost. (Iz davčnega oddelka finančnega ministrstva.)

## Celje

## Proračunska seja mestnega sveta

V torek je bila v mestni posvetovalnici proračunska seja, ki jo je vodil župan dr. Alojzij Voršič. Za njim je poročal prvi, in sicer za zdravstveni odbor dr. Skoberne, ki je orisal zdravstveno poročilo celjske občine. Iz nadaljnjega poročanja je bilo razvidno, da je banska uprava zvišala prispevek k podpori za meščansko šolo v Celju, šoli na Svetini pa je dala 2400 din podpore. Odklonila pa se je prošnja gostilničarjev za znižanje užitnine na meso, veselicega davka, trošarine na vino in žganje, občinskih davščin na prenočišča in vodarino. Poročilo o proračunu za novo proračunsko leto je podal finančni referent Oskar Černec. Izdatki in dohodki novega proračuna so dočeni v znesku 19.613.473 din.

Ker mestno občino zelo obremenjuje izdatek za policijo (954.651 din), je občina ukrenila vse potrebno, da prevzame del bremen države. Raznim humanitarnim in karitativnim društvom se določa podpora 88.200 din, pač pa bodo morala vsa prosvetna, kulturna in telesnovzgojna društva, ki dobijo od občine več kakor 500 din podpore, podati poročilo o delovanju. Finančno gospodarski odbor je odobril cestno zvezo Nova vas - Leskovec, kjer bo začela občina z gradnjo železnih lišic.

Za izvedbo modernizacije. Vodnikove ulice določa proračun 300.000 din, za ureditev hodnika v Gaberju 150.000 din za modernizacijo mestne klavnice 105.000. Izredni proračun določa še: mestni svet je sklenil opustiti bolniško pokopališče, vsled česar se bo moralo raz-

širiti mestno pokopališče. V zvezi z gradnjo justične palače(?) na Glaziji bo morala mestna občina dokupiti del stavbišča. Urediti bo treba tudi nov sportni prostor za SK Celje in Sokola-matico, ki imata v zakup Glazijo. To bo stalo približno 180.000 din. Pridružila se je še potreba po zaščiti mesta, za kar je določena svota 3.500.000 din. Vsi naštetih problemi se bodo morali rešiti postopoma in bo treba misliti na najetije večjega posojila.

Izredni proračun znaša 4.800.000 din zdatkov in ravno toliko dohodkov. Izdatki izrednega proračuna bi se krili v znesku 800.000 din od izkupička za prodane parcele, 4.000.000 din pa bi se našlo kot dolgoročno posojilo. Izdatki rednega proračuna pa bi se krili iz 55% občinske doklade, občinskih davščin, trošarin, dohodkov od imovine ter dohodkov mestnih podjetij in skladov. Treba je omeniti, da se dela na regulaciji Savinje nemoteno ter je 5. etapa v zaključku in je pričakovati kmalu oddajo del za 6. etapo. Mestna občina je opozorila bansko upravo in vlado na potrebno dogotovitev regulacije Savinje v mestnem delu ter ž njo združeno preložitve železnice s čimer odpadeta oba že doslužena železniška mostova. V ta namen se bo našlo 20 milijonsko posojilo. Anuitetna služba za del tega posojila, ki odpade na mestno občino, bo manjša, kakor pa sedanji etni prispevek. Prečitani in sprejeti so bili tudi pravilnik za izvajanje mestnega proračuna, Celotni mestni proračun je bil prejet enoglasno. — Pravi referent dr. Mlinar je poročal, da je kr. banska

uprava imenovala v disciplinsko sodišče za mestno poglavarstvo za predsednika okr. načelnika dr. Zobca, za sodnike mag. dir. Šubica, ravn. Jeriča, za namestnike pa okr. podnačelnika dr. Otrina, podravnatelja Preloga in stavca Mohorjeve tiskarne Krofliča. Mestni svet pa je izvolil še za sodnika prof. Bitenca in dr. Mlinarja, za namestnika pa Fr. Roša in Repnika. Prošnja III. kulturnega tedna za podporo se s priporočilom preda finančnemu odboru. Na severnem pobočju Tovsta se bo uredila smučarska proga. Dela morajo biti gotova do prihodnje jeseni. Uredil se bo tudi hodnik ob državni cesti v Gaberju. Izvoljena je bila še kvalifikacijska komisija za mestne uslužbence, ki se sestoji iz članov dr. Mlinarja in prof. Bitenca ter namestnikov Martinčiča in Repnika.

## NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:  
Četrtek, 22. febr.: Asmodej. Premiera. Premierski abonma.

Opera:  
Četrtek, 22. febr.: Lumpacij Vagabund. Red. Četrtek.

Petek, 23. febr. ob 15. uri: „Gorenjski slavček“. Dijaška predstava.

## Plu

p V bolnišnico sta se morala zateči Ivan Kele iz Gradišca pri Sv. Barbari v Haložah, ki ga je ponoči nekdo napadel in mu prizadejal hude rane na glavi in Jože Čeh iz Spulje, ki si je pri telovadbi zlomil nogo.

p Premiera „Beneških treščkov“ je bila zasedena do zadnjega kotička. Igranim izvajanjem komedije iz davnih dni je občinstvo sledilo s posebnim užitkom in zadovoljstvom, kakor da so v današnjih resnih časih bolj kot kdaj koli prej potrebni smeha.

p Iz živalskega sejma. V torek je bilo od 517 kom. prodanih 253, in sicer od 83 volov 34 po 3,50—5,50 din, od 251 krav 155 po 1,75—4,50 din, od 14 bikov 11 po 3,75—4,50 din, od 27 juncev 4 po 3—4 din, od 80 telic 37 po 3,75—5,25 din, od 57 konj 14 od 400—5,500 din in od 5 žrebet 3 od 800—1900 din. V sredo je bilo pripeljanih 123 svinj. Prsturnji so se prodajali po 7,25—7,50 din, debele po 8—8,50 din in plemenske po 6—7 din.

o V Grajskem kinu v Murski Soboti bo v petek ob 20. uri predaval asistent geografskega inštituta ljubljanske univerze g. dr. Svetozar Ilešič o geopolitični sliki vzhodnega Balkana (o Romuniji, Bolgariji, Bosporu, Dardanelah, o političnem pomenu teh dežel in morskih poti glede na njih bogastvo in lego). Predavanje priredi Prekmursko muzejsko društvo, ki bo skušalo s tem in to pomlad še z dvema, tremi predavanji nuditi Soboti to, kar v drugih mestih nudijo ljudske univerze.

## LEGIJA KOROŠKIH BORCEV V SLOVENJGRADU

Preteklo nedeljo je bil v Slovenjgradu občni zbor Legije koroških borcev, ki ga je orvoril predsednik dr. Maks Pohar. Predsednik je poudaril potrebo trdne narodne zavesti v obmejnih krajih. Opozoril je na neke ljudi, ki so v minulnem letu hoteli naše ljudstvo bogati z različnimi neresničnimi vestmi, kakor tudi s slikanjem boljših razmer drugod kot so pri nas, ter hoteli s tem sejati med naš narod nezadovoljstvo in slabiti narodno zavest obmejnega prebivalstva.

O delovanju društva v minulnem letu je poročal tajnik Krpač. Organizacija ima 248 članov. Odbor je postavil veličasten spominski križ vrh Uršlje gore. Križ stoji na dvojnem podstavku, v katerem so v marmornate plošče vklesana imena padlih in umrlih borcev organizacije Slovenjgradec, Guštanj in Šostanj. Na hagijskem poročilu je podal obširno poročilo delegat glavnega odbora P. iz Ljubljane. Pri volitvah je bil izvoljen večinski stari odbor s predsednikom dr. Poharjem, tajnikom Krpačem in hagijskim J. v. a. n. o. m. Na delu po izvolitvi delegatov za glavno skupščino je predsednik dr. Pohar občni zbor zaključil.

a Panovsko agrarno reformo zahteva za hrvaško dr. B. Beganec v zadnji številki „Gospodarske sloge“. Svoje zahteve nametja z ugotovitvijo, da v Hrvaški ne more živeti 1 milijon poljedelcev od svoje zemlje. Tomy odvzku je treba dati dovolj zemlje, ali pa, kako drugače, zapolniti.

a Anglički parni z bombazem v Dubrovniku. Po letavni vožnji je prispel v Dubrovnik angleški parnik „Wolo“, ki je prinesel veliko količino bombaza za naše predilnice.

## Mar bor

# Drzen naskok na najvišjo goro sveta

Zanimivo predavanje o angleški ekspediciji na Mount Everest

Šmoči je predaval v prostorih Ljudske univerze o naskoku na Mount Everest, na najvišjo goro sveta v Aziji, znameniti raziskovalec Himalaje Anglež Hugh Rutledge. Predavatelja je pozdravil v imenu Angleškega kluba in Ljudske univerze predsednik Angleškega kluba dr. Kotnik, na kar je prečital vsebino Angleževega predavanja v slovenščini. Dvorana Ljudske univerze je bila zasedena do zadnjega kotička.

Mount Everest je najvišji vrh 2100 km dolge gorske verige, ki loči Indijo od Tibetanske visoke planote. Dostopen je le skozi neodvisno državo Nepal na jugu, ali pa skozi Tibet na severu. Obe te pokrajini pa nista hoteli izdati, vse do 1921. ne, dovoljenja za vzpon; tega dovoljenja Nepal še tudi danes ne da, čeprav je prijateljski odnos s Britanijo. Zategadelj morajo alpinisti naskočiti najvišji vrh sveta s severne strani, pot do gore pa jih pelje skozi neodvisno državo Sikki in Tibet. Naskok na Mount Everest zahteva neverjetno veliko pripravo in prijateljski odnos s Britanijo, premože iz Darjellinga, ki leži 2000 metrov visoko. Ker ni v Tibetu zadosti hrane, je treba organizirati celo karavano oslov in yakov za prenos živila in opreme. Ekspedicija iz 300 yakov in nad 100 nosačev mora kreniti na pot že v začetku marca, da pride do konca aprila na vznožje M. Everesta, zakaj naskok na vrh je mogoč le majmeseca in junija. Sredi junija začne divjati nad Himalajo že monsun in snežni viharji trajajo nato do jeseni. Pot do vznožja Tibeta so ponazarjale neštete slike samostanov in življenja na tem pogorju. Prvo taborišče postavi ekspedicija 14 km severno od vrha in v višini 5040 metrov, četrto pa že v višini 6900 metrov. Tu se dvigne 400 do 600 metrov visoka ledena siena, ki jo je treba prekoračiti v enem

vzponu 14 dni, jo je treba sekati, da so se mogli nosači povzpeti na 7900 metrov visoko vzpetino. V tej višini ni v zraku niti tretjina kisika več. Organizem začne zaradi tega pešati, človek more napraviti v eni uri največ 80 metrov višinske razlike (v Alpah 300 metrov!).

Za vsak korak je treba 8 do 10 dihlajev. Ekspedicija je dosegla po naporih 6. taborišče v višini 8200 metrov, trije člani ekspedicije pa so dosegli višino 8445 metrov. Predavatelj je na koncu izrazil mnenje, da bo človek prišel na vrh, ko mu bodo pomagale vremenske razmere.

## Za vse enaka pravica!

MESTNA OBČINA MORA UPOŠTEVATI TUDI PROŠNJO ISSK MARIBORA

Ko so se po prevratnih dnevih zopet uredile prilike, je nastopil kot pionir slovenskega poletnega sporta v obmejnem Mariboru ISSK Maribor, ki si je na prostoru dotadanega Ljudskega vrta skrčil gozd ter zgradil igrišče, ki je bilo nato skozi polnih dvajset let podlaga in priča njegovega plodnega delovanja, ki je bilo vsestransko v sportu, posebej pa je prišel klub do izraza tudi v narodnem in družabnem življenju naše obdruške metropole. Visoko je dvignil ISSK Maribor ugled svojih klubskih barv in ime mesta, ki ga nosi v svojem naslovu. Toda žal so se prilike izpremenile. Pod silo razmer je moral ISSK Maribor leta 1934 odstopiti svoje nogometno igrišče, ki je služilo tudi ostalim klubovim odsekom, Sokolu, ostala so mu pa teniška igrišča, ki jih je klub povečal in dogradil, da spadajo med najlepša v državi.

Ker je po izgubi igrišča v smislu pogodbe z mestno občino mogel klub do konca 1. 1935 uporabljati igrišče dvakrat tedensko za trening ter ob nedeljah za tekme, se je trebalo ozreti po možnostih za novo igrišče. Mestna občina je ISSK Maribor zagotovila prvenstveno pravico na najem gramozne jame na Tezmem ter v pogodbi tudi obljubila, da bo ob predložitvi načrtov za novo igrišče sklopila o primerni podpori. Ker je tezišče ISSK Maribor predvsem na levem bregu in je Tezmo malo preoddaljeno ter bi preureditev tamošnjega terena stala ogromne vsote, si je ISSK Maribor po privatni iniciativi zagotovil zemljišče ob Koroški cesti, kjer

bi se tamošnje gramoznice dale za manjšimi stroški preurediti v primeren stadion.

Radi tega je klub vložil, opirajoč se na pogodbo iz leta 1934, dne 13. decembra 1939 prošnjo na mestno občino, da bi mu v enakih meri, kakor je pomagala drugim klubom, pripomogla do planiranja prostora, nakar bi si klub iz lastnih sredstev skušal zgraditi se ostale potrebne objekte na igrišču. Zadruga »Mariborski stadion«, ki so jo ustanovili prijatelji kluba v cilju, da pridejo do igrišča, je tembolj računal na pomoč mestne občine, zlasti ker je nekda druga sportna zadruga prejela v lanskem proračunu znesek 100.000 din. Kakor pa smo izvedeli, se vloga ISSK Maribor sploh ni vzela v pretes, dočim je zgoraj že navedeni zadrugi predviden tudi v novem proračunu znesek din 100.000.

Novi stadion pomeni finančno postavko, ki je noben klub ne more premagati brez razumevanja javnosti. Zato smo se, da je sploh bilo mogoče, da je prišel klub, ki je oral le dino slovenskega poletnega sporta v Mariboru, v položaj, da bi bil že skoro likvidiral svoje udeleževanje. Zadnji čas je torej, da mu merodajni pristojni na pomoč, podpre za sport izvirajo iz javnih sredstev ter jih je treba sportnikom tudi enakomerno nakloniti. Zato naša slovenska javnost urovarjeno pričakuje, da bodo mestni očetje v letošnjem proračunu upoštevali vlogo ISSK Maribor upoštevajoč važno poslanstvo ISSK Maribor v mladinski-vzgojnem in narodno-obrambnem pogledu.

## Razsodba v sporu Košaki-Maribor

DRŽAVNI SVET JE PRIZNAL PRAVILNOST STALIŠČA KOŠASKE OBČINE

Naši čitatelji se še spominjajo davčnega spora, ki je nastal med košaško in mestno občino zaradi pobiranja davkov pri tovarni Rossnerja, ki se nahaja na teritoriju obeh občin. Doslej je vse davke pobirala samo mestna občina, toda košaška občina se je postavila na stališče, da pripadajo delno davki tudi njej. Mariborska davčna uprava in finančno ravnanje v Ljubljani sta na tozadevno vlogo Košakov zavzeli stališče, da pripadajo davki le mestni občini. Košaška občina se je proti temu uprla s pri-

ložbo na upravno sodišče, ki je z razsodbo odločilo, da pripadajo sorazmerno davki obema občinama. Razsodbo upravnega sodišča je sedaj potrdil tudi državni svet. S tem je končno veljavno rešeno vprašanje, ki je tolikanj razburilo duhove in okoli katerega se je vodila velika polemika. S to razsodbo pa je dobil zadostitev tudi »Večernik«, ki je edini podpiral pravilnost stališča košaške občine, da si je bil za to deležen z raznih strani pristranskih napadov.

nitejša imena italijanskega slikarstva kakor na pr. Giorgione, Tizian, Corregio, Tintoretto in Veronese. Predavanje pojasnjujejo skopične slike.

m Nov grob. Umiel je g. Izidor Klojčnik, posestnik in železnikar v p. Blag mu spomin, žalujoci rodbini naše sozajce!

m V večeršnjih osmrtnici gospe Sekanina je bilo pomotoma njeeno ime Alojzija zamenjano za Marijo. Pogreb blage pokojnice bo jutri, v petek, ob 4. uri popoldne na Pohorju.

m Oljnatu sliko je ukradel nekdo iz sprejemnice mariborskega zdravnika dr. Stamoja. Slika predstavlja slovenskega fanta s harmoniko.

## O vrabcih in kavkah, Napoleonu in davkih

Tam v tistih gmih na vogalu Strossmayerjevega drevoreda in Vodnikovega trga imajo sleherni dan, takole v opoldanskem urah, velika zborovanja vrabci. Na stotine javljajo kepice druga ob drugi — in to vam je živčav!

O čem toliko zborujejo, reporter žal ne more povedati, ker vrabčega jezika ne razume, a najbrže o slabih časih, ki jih dandanes enako občutijo zivali kot ljudje. Saj če jih pogledaš, se ti zasmilijo: suhi, sestradi, premraženi, samo perje jih je še. Od ranega jutra so bili okoli tržnih stojnic na preži, kje bi se dalo kaj pobrati, a bore je malo takega, kar bi bilo za lačen vrabčji želodec. — Drobcev kosti, teh še nekaj odpade pri mesarjih, in vrabci so vsakega desetkrat preobrnili, kje bi se držala kaka trohica mesa, in če je sreča to dala, je bilo pa spet prepira za tisti grizljaj. Toliko truda, letanja, razburjanja, navsezadnje pa še ostaneš lačen. Da se Bog usmili!

Tako čepijo zdaj tam na vejah, kamor poseva še slabotno februarso sonce, in

živkajo vse napredek. Edino, kar še imajo: da smejo presto živkati, kolikor se jim ljubi. V našem jeziku bi se temu reklo, da smejo zabavljati. Saj zabavljanje je tisto, kar pomaga nekako laže prenašati vse križe in težave, in če niti zabavljati ne moreš ali ne smeš, potem je to tisto, kar se najtežje prenaša.

To je vedel tudi Napoleon, ki je bil pameten državnik in dober poznavalec ljudske duše. Ko so mu njegovi ministri poročali, da je v deželi veliko godrnjanja na davke, in so nasvetovali primerne ukrepe proti govoru in tisku, je odgovoril: Kaj vam ne pade v glavo! Prvenstveno pravico hočete vzeti državljanu davkoplačevalcu, svobodo zabavljanja? Zapomnite si: državljan, ki ima dolžnost plačevati davke, ima tudi pravico na davke zabavljati.

Rad postajam malo pri teh zborovanjih naših mestnih vrabcev in jih poslušam. Pa četudi ne razumem njihove govornice, pa le nekako občutim, kaj hočejo povedati. Saj je naposled v našem mestu pol-

m izlozenci — samo so razmišljali, da bi ki večeraj popoldne manufakturnist Sepen na Grajskem trgu. Trgovci je prijavil na policiji, da ima 1500 din škode.

m Pri smučanju si je zlomil nogo 21 letni slrugarski pomočnik Viktor Zirniger iz Razvanja.

m Našla se je aktivka v Studencih. Lastnik jo dobi pri Jaklič Ivanu, Oreško nabrežje 7. prillije.

m Karambol. Na križišču Stritarjeve ulice in Tržaške ceste je neki avtomobilist iz Hoč zavozil v mesarski voz ter mu zlomil oje.

m Vlom pri ločeni ženi. Zidarski delavec Franc B. je vlomil pri svoji sodno ločeni ženi Mariji B. v Strossmayerjevi ulici ter ji v njeni odsotnosti odpeljal omaro. Ženino obleko je zlozil iz omare ter pustil v sobi.

m Tatvina. Manjšo vsoto denarja in steklenico žganja je neki tat odnesel iz stanovanja brivskega pomočnika Maksa Polenška v Splanvski ulici.

m Pretep. Na Pljuški cesti so gonjaci pretepli svojega 41 letnega tovariša Franca Gustina tako močno, da se je moral za teči po pomoč v bolnišnico.

m Zlomi poledice. Na cesti je padla in si zlomila nogo 56 letna gostilničarka Terezija Goričanova iz Loh. — Pri smučanju pa si je zlomil roko 14 letni delavkin sin Edvard Nudorfer iz Kacijanerjeve ulice.

m Nočna lekarniška služba (do vključno 23. t.m.) Lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85, lekarna pri sv. Roku, vogel Meljske in Aleksandrove ceste.

### Kino

\* Kino Esplanade. Danes zadnjič »Usoda v planinah«. Magda Schneider. — Petek dunajska opereta »V carstvu ljubezni«.

\* Grajski kino. Danes veliki češki film »Vražji študentje«. Film poln mladostnega humorja za mlado in staro.

\* Kino Union. Do vključno četrta prvorsten francoski vefilm »Gibraltar« z Viviane Romane.

### Mariborsko gledališče

Četrtek, 22. febr., ob 20.: »Kovarnstvo in ljubezen«. Premiera. Red B.

Petek, 23. febr.: Zaprtlo. (Gostovanje v Celju)

Sobota, 24. febr., ob 20.: »Othello«. Znižane cene.

### DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

Glavno žrebanje 39. kola

10. dan glavnega žrebanja 39. kola

100.000 din 50161 94720

80.000 din 34891 95587

60.000 din 25392

40.000 din 37359

24.000 din 60404

16.000 din 22230 68392

12.000 din 53798 94464 95323

10.000 din

21526 27213 37277 45380 51454 59568 72399

79848 81115 86226 96589

8000 din

253 1860 7679 19281 54115 57791 90462

6000 din

1549 3493 5357 28298 29125 34651 40016

43569 52647 53144 63701 74445 76002 78875

65786 89459 96298 98263

5000 din

4084 5995 10059 12705 17428 29171 30192

45127 55857 60978 67473 75251 93123

4000 din

7122 20178 21601 23225 23931 24714 26304

27853 27982 28159 44166 52453 56139 59312

61017 67599 69414 74194 75576 80399 80507

87010 87693 88136 89198 98407

(Brez jamstva)

Pri nas so bile kupljene sledeče: Štev.

39.977 (dobitek din 10.000.—), 63.701 (din

6.000.—), 79.080 (din 6.000.—), 11.816 (din

5.000.—) in 92.068 (din 4.000.—).

Pooblaščen glavni direktor drž. razredne

loterije bančna poslovalnica BEZIAK, Ma-

ribor, Gosposka ulica 25.

## Gledališka uprava

odgovarja na želje, izražene v »Večerniku« št. 38 od 16. t. m. sledeče:

1. Kakor večina gledališč tudi mariborsko v začetku sezone ne objavlja repertoarja, nego repertoarni načrt, iz katerega bo črpalo repertoar, s pripombo, da so mogoče tudi druge uspele novitete. Tega se gledališče po možnosti drži. Izjemo delajo dosedaj »Cigan baron«, »Via Mala« in »Konto X«, ki pa so bili vsi izredno simpatično sprejeti, tako da radi njih gotovo nihče gledališču ni zameril.

2. Gledališče samo bi si želelo več pe-sirosti v programu, ali mu je to radi premalega ansambla žal nemogoče, ker igralci ne bi mogli obdržati v spominu toliko predstav, pa bi radi njih kvaliteta zelo trpela. Isti zaključek smo čitali pred kratkim v nekem dnevniku tudi glede ljubljanskega gledališča; koliko bolj velja torej za Maribor!

3. Sporočilo »zaprtje« je posledica zime, oholeni v ansamblu, pa tudi okolnosti, da nam naše gmotno stanje ne dovoljuje, da igramo brez ozira na obisk; gledati moramo, da vse predstave krijejo vsaj svoje režijske stroške. Če bi igrali večkrat, bi to bilo čisto v škodo gledališke blaginje, ker Maribor nima toliko publike.

4. Prav tako iz gmotnih ozirrov danes ni več mogoče uprizorjati še več glasbenih predstav. Saj so baš te zvezane z največjimi izdatki, pa je zato treba pri njih prav posebno paziti, da so rentabilne; samo v tem slučaju je opereta še lahko mizna kravica gledališča! Kaj ko bi ti prijatelji glasbenih predstav tu in tam obiskali tudi našo dramo, ki se prav lepo razvija in ima zato tudi vedno večji krog prijateljev; morda pa pridejo tudi tako na svoj račun...

## Zamenjava napisov

Kot smo že poročali, je bil na poslopju na Trgu svobode št. 6 napis z besedilom »Deutsches Konsulat Laibach, Zweigstelle Marburg«, te dni se je tabla s tem napisom umaknila novi, ki ima napis »Deutsches Konsulat Zweigstelle«.

## Zanemlosti

## Virtuoz, ki je „prodal svojo dušo hudiču“

Življenjska slika „vražjega goslača“ Paganinija, enega največjih umetnikov violine

Naj je bilo življenje enega izmed največjih umetnikov gosli še tako kronano z uspehi, ni živel ta genialni »Kralj gosli«, kakor so mu pravili, niti malo kraljevski. Vsa njegova življenjska pot, ki je bila posvečena umetnosti, je bila prav za prav ena sama borba. Paganini je imel na svetu nešteto ljudi, ki so ga oboževali, še več pa je imel — in to lahko trdimo brez pretiravanja — nasprotnikov. Živeli so ljudje, ki so bili prepričani, da je ta

## »peklenski in božanski umetnik«

neke vrste nadnaravno bitje ter v zvezi s samim zlodajem. To je šlo tako daleč, da je moral Paganini v nekem listu objaviti pismo, ki mu ga je pisala njegova mati, da bi svetu dokazal, da ima mater. »Dokazujem vam, prosim, da

## nisem hudičev sin,

ampak sin navadne, siromašne in skromne ženske.« je napisal Paganini pod obljubljenim pismom. Vse pa kaže, da tudi to ni kdo ve kaj pomagalo. Njegovo goslanje je bilo tako močno, da nekateri ljudje, med katerimi so bili gotovo tudi zavistneži, niso hoteli verjeti, da bi mogel človek tako lepo igrati. Ko je bil v Londonu, so ga ustavljali na ulici ljudje, ter se ga dotikali, da bi se ja prepričali, če je iz mesa in krvi.

Mnogo je pripomogla k temu tudi njegova nenavadna postava: bil je visok, neverjetno suh, z markantnimi črtami v obrazu, z dolgimi lasmi, prodirajočega pogleda in svetlikajočih se oči. Posebno pa njegove roke... Te so bile neverjetno sugestivne, dolge in mršave.

Skrčeni prsti so nenehoma podrhtevali. Paganini je hotel biti tajinstven. Njegovi navad včasih niso mogli razumeti niti njegovi najbližji, ki so z njim nastopali. Ženske so bile njegova slabost. Takratne kronike vedo o tej strani njegovega življenja marsikaj povedati. Vedel je tudi ceniti denar, pa še kako ga je vedel. Za svoje koncerte je zahteval včasih fantastične vsote, ki so mu jih pa ljudje dajali, samo da so mogli slišati Paganinija in čudovito petje njegove strune.

Tudi Paganinijeva človeška stran je bila prav tako ena sama uganka kakor je bil mojster uganka kot muzik. Zato lahko razumemo mnenje takratne javnosti, ki je bilo prepričana, da je

## prodal svojo dušo hudiču.

Prav tako so krožile o njem neštete legende, mnogi pa so govorili, da je Paganini pridobil svojo nenadkriljivo tehniko v ječi. Pa četudi pustimo v nemar ves nimbus, ki se je tekom desetletij nabral

okoli njegove glave, nam ostane Paganini še večno izredna figura. Nihal je med najznačilnejšo plemenitostjo in največjo slabostjo. Vsekakor je bilo v njem nekaj hipnotičnega. Prvi sedež v muzični hierarhiji si je pridobil kot virtuoz, saj je bil Paganini brez dvoma največji in

## najpomembnejši violinski virtuoz vseh časov.

Letošnje leto je posvečeno spominu Nicola Paganinija, ki se je rodil 1782 ter umrl pred 100 leti 27. maja 1840 v Nici. Italija bo to leto priredila niz muzikalnih svečanosti s centrom v Genovi, ki je rojstno mesto glavnega vituozu. Tu se bo vršil tudi veliki

## mednarodni violinski natečaj,

na katerem se bodo razdelile nagrade

do 100.000 lir. Na pobudo velikega španskega muzika Juana Manena je bil ustanovljen tudi posebni odbor za Paganinijevo proslavo. Odbor, ki ga sestavljajo same osebnosti z glasbenega torišča, si je zastavil nalogo, postaviti velikemu mojstru dostojen spomenik.

Veliki mojster in koreograf Fokin pa je napisal bolet »Paganini«, ki nastopa v londonskem Covent Gardenu. Balet prikazuje

## legende o Paganiniju

kot »vražjem goslaču« ter ga predvajajo v Londonu z velikim uspehom. Londonski listi pišejo celo o genialnosti Fokinove koreografije. Ta balet bo nastopal tudi na Paganinijevem festivalu v Genovi.

## Zaplemba premoženja na Slovaškem

Komisija pod predsedstvom glavnega poveljnika Hlinkove gardé, Šanja Macha je zaplenila premoženje onim političnim bogatašem, ki so si na nedovoljen način pridobili premoženje. Komisija je razpravljala o 16 primerih in je v vseh so-

glasno sklenila, premoženje zapleniti. Med prizadetimi je tudi šest čeških poselnikov v Rišnovcih. V bližnjih dneh bo zaplenjeno imetje še nadanjim 24 politikom. Proti rešitvi komisije ni nobene pritožbe.

## Poljska bo vstala, ker je — večna!

To osnovno misel je naglasil veliki poljski rodoljub Paderewski v svojem govoru v Franciji. Zgodovina je pokazala, da je bila Poljska že v mnogo težjem položaju, kakor je danes, a je znova vstala k samostojnosti. Tako je n. pr. 1654 vdrla na Poljsko Rusija, kmalu nato pa Švedska. Rusi so v silnem naletu zavzeli Smolensk, Vilno, Kovno, Grodno, Lublin in vdrli v Litvo, Švedi pa so v še hitrejšem pohodu zavzeli Varšavo in celo Krakov. Poljska je bila pogažena in opustošena.

Toda, postavila se je spet na svoje



Akrobat na trapezu je postal zobo zdravnik.

noge. Dvakrat je bila potem še razdeljena, toda 1918. je vstala kot velika sila v življenje. Zgodovina je najboljša učiteljica življenja in Paderewski ji zaupa z vsem srcem.

## Pustila je dete, da bi lahko šla v kino

V stranskem prostoru velike tvrde v Lipskem so našli malo prej, preden so hoteli zapreti, v kotu drobno dete. Lastnik trgovine ni imel pojma o materi, ki je pustila brez pomoči otroka, zato ga je izročil policiji. Tu so sumili, da gre za kakšno mater, ki se je na lahek način hotela iznebiti dojenčka. Naslednjega dne

vim poveljstvom, nato pa proti njemu. General je postal preden je imel 40 let. Ker zna večino evropskih jezikov, so ga pošiljali v različnih misijah v južno-vzhodno Evropo in na Bližnji vzhod, kjer se je pri letalski nesreči skoro ubil. Pozneje je služil v Indiji, nakar je postal šef generalnega štaba.

Pomočnik lorda Gorta, sir John Dill, je bil rojen leta 1881, služil je v južno-afriški vojski. General je postal s 36 leti. Leta 1936 je zadušil palestinsko vstajo. Vodja arabskih vstajev, Fawzi Kawakij, je razpisal na njegovo glavo 125.000 din, če mu ga pripeljejo živega ali mrtvega.

## Hamburški trgovci in maroška kriza

Angleški mesečnik »The Contemporary Review« piše pod naslovom »Novo odkritje o nemških kolonialnih ambicijah v Afriki« o sporočilih nemškega trgovca Regendanza, ki je bil svoj čas uvaževana osebnost v nemškem ministrstvu.

Članek razpravlja v prvem delu o znani agadirski krizi. Doslej so menili, da je akcija za Maroko 1911 vodila velika tvrda bratov Mannesmann. Regendanz pa dokazuje, kako je skupina hamburških trgovcev, ki ji je načeloval on

je pa prihitela na stražnico vsa objokana mlada mati. Priznala je, da je velika ljubiteljica kina in ker ni mogla vzeti deteta s seboj, ga je skrivaj spravila v trgovino. Ko je prišla iz kina, je bila trgovina že zaprta. Lahkóumno žensko so seveda okregali in podučili o pravih materinskih dolžnostih.

Glede nemškega poizkusa, dobiti v roke portugalsko Vzhodno Afriko, javlja Regendanz, da so bile tu na delu le akcije, ki so trajale do 1933.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU  
ROMAN 5

V sobi je zavladovala popolna tišina. Po-  
tlej pa so planili na Glen.

»Saj že vso večnost o njem nisi nič  
slišala!«

»Zdavnaj te je že pozabil!«

»Pa še zaročena nisi!«

»Dobro vzgojeno dekle vendar ne gre  
na konec sveta za možem, ki mu ni za  
dekle!«

»Vsiljevala se mu menda ne boš!«

Vsevpred so padała svarila in Glen  
jedko žgala v srcu, da je le stežka mirno  
govorila. In jedva je zadrževala solze.

»V Kenijo pojdem. Morda me ne ljubi  
več. Morda ga tudi jaz ne bom več ma-  
rala ko pridem tja. Toda poidem na  
vsak način! Že zaradi tega, da se bom  
— prenečala!«

Ženske so znova zagnale krik. Glena  
jih ni več slišala. Videla je le očeteve  
oči, te dobre, sive oči, ki so bile sedaj  
nekoliko vlažne. Na dnu oči je odkrila  
rahlo očitane, toda tudi razumevanje:

»Prav imaš! — Le pojdi! In mnog  
sreče!«

Toda v dneh, ki so prišli, je Glenin po-  
gum večkrat onečal. Glen je imela kljub  
vsemu rada te sebične ljudi, čeprav je s

pomočjo stare Janete spoznala njih grde  
lastnosti. Morda pa le niso tako slabi!  
Pepelke vendar niso več aktualne v da-  
našnji dobi! Ona se je sama lotila gospo-  
dinjstva, in domačim se je to zdelo po-  
polnoma razumljivo.

»Oh, Glen rada kuha, in najrajši je v  
kuhinji!«

»V mesto ne hodi rada. Rajši sedi do-  
ma pri knjigi ali pa gre s psičkom na  
sprehod.«

»Dobra duša, doma zelo uporabna, ra-  
zen v gospodinjstvu pa menda ne bo kaj  
prida!«

Res je — toda le za tisti čas, ko je  
čakala Filipa Castleja. Če bi na priliko  
umrla roditelja, bi jo vsaka sestra rada  
vzela k sebi. In potem? Samota, revščina,  
kakor Janet...

»Takoj v svet! Dokler si še mlada!«

Kako rada je Glen sledila temu ukazu!  
Kako dolgo že hrepeni po krajih za mod-  
rim obzorjem, kjer svetli valovi poljub-  
»ajo zlati pesek, kjer se človek počene  
v pustolovstvo in kjer človek ne meri  
v računa svojega življenja, ampak ga  
»esnično in pristno živi!

»Ne ostanem tu,« si je Glen v duhu ri-

sala trenutke slovesa, »pa če bi imela sto  
razkošnih hiš, služkinj in avtomobilov!  
Ne bodite hudi name rada vas imam —  
toda proč hočem in nič več me tu ne  
zadrži! Nobenega leka ni — odtod moram!  
«K svojemu ljubčku — Filipu, seveda!«  
ji je očitala Olivija.

Glenison je zardela, a se je odločno  
branila.

»To ni popolnoma točno. Kenijo hočem  
videti! Pa četudi bi njega tam ne bilo.  
Klič me — čujem jo. Prepričana sem,  
da bom ondi uspeła. Kajpada — ko pri-  
dem tja, bom takoj poiskala Fila. To je  
vendar moja dolžnost.«

»Si ga o tem že obvestila?« se je po-  
smehnila Marjorija.

»Ne, nič mu ne bom pisala. To bi bilo  
vendar...« jo je Glenison užaljena za-  
vrnila.

»Presenetila bi ga. In spoznal bi, da si  
prišla za njim iz koristiljublja... pa po  
»olikih letih!« jo je spet zbudila Olivija.

»Prišla boš torej k njemu in vzkliknila:  
Halo — Fila, kako se imaš? Slučajno  
sem na potovanju, pa sem se oglašila še  
»ri tebi!« se je smejala Marjorija.

V smeh je prasnila še Glenison.

»Da — prav tako si to predstavljam!«  
je pritrdila Glen.

»Tisoč milij poti... v upanju, da ga  
morda le uzreš!« se je norčevala Olivija.

»Če bo pa pot zaman, se spokorjena

vrneš domov.«

Glenison se je zresnila ter počasi in s  
poudarkom dejala:

»Ne verjamem. Tam je gotovo brez  
številna možnosti, da se človek lahko uve-  
ljava ter dokoplje do življenja. Kenija  
preživi ženo, četudi ostane sama. Brala  
sem, da v Keniji žene tudi same kmetu-  
jejo na velikih farmah.«

»Glenison drvi na mustangu za pobes-  
nelo živno! Doslej se je še na kolesu jed-  
va obvladala!«

»Glenison strelja na leva! Vzameš s  
seboj celo naš pihalnik?«

Precej časa je čakala, predno so ji iz-  
plačali denar. Teh dni Glen ni mogla pre-  
nesti. Če bi ne bilo Ane Moretonove, bi  
obunala.

»Če ne boš previdna koj spočetka,« jo  
je svarila Ana, »bodo izvlekli iz tebe  
zadnji penny. Vsako prošnjo in željo  
odločno odbij! Ničesar jim nisi dolžna!  
Dolga leta si jim garala zastoj. Stara  
Janet pa ti je zapustila denar zato, da si  
zani kupiš svobodo! Ubogaj jo!«

Glenison je ubogala. Seveda, pred od-  
hodom bo podpisala nekaj čekov. Toda  
to bo vse. Preostali denar mora dobro  
zavarovati, dokler ne pride v deželo, ki  
ji bo odgovorila na žgoče vprašanje v  
srcu: »Jo Filip še ljubi? Morda je nje-  
gova ljubezen že mrtva, pozabljena ter  
je ostalo le še prijateljstvo?«

(Dalie.)

## Kultura

K premieri Schillerjeve tragedije  
„Kovarstvo in ljubezen“

Poteklo je skoraj 150 let, kar je napisal veliki nemški pesnik Schiller svojo po socialno-kritični vsebini najpomembnejšo žaloigro, kateri je dal naslov po junakinji Luisi, hčeri godca Müllerja. Šele tik pred krstno predstavo l. 1784. ji je spremenil naslov v »Kovarstvo in ljubezen« (Kabale und Liebe). Schiller je bil tedaj star komaj 18 let, pa je že zaslovel kot dramatik s svojimi »Razbojniki«, ki so mu dali pri krstni predstavi v Mannheimu l. 1882. zaslovo za to drugo odrsko delo. Mladi avtor se je namreč brez dovoljenja svojega oblastva udeležil premiere in je bil zaradi tega 14 dni zaprt. Tragedijo je zasnoval prav v zaporu, napisal jo je pa šele potem, ko se je osvobodil državne službe in dobil kot brezposeln zatočišče pri materi svojega bivšega sošolca, kjer je dovršil tudi svojega zarotnika »Fiesca«.

Sto petdeset let je torej že stara ta tragedija, pa jo prav te dni oddaja celo italijanski radio, dočim je v Schillerjevi domovini — prepovedana. V tragediji se nam odkriva vsa izprijenost Schillerjeve visoko aristokratske Nemčije, ki je brezvestno prodajala tujcem za denar svoje meščanstvo, za katerega je kupovala razkošje svojim metesam. Iz nje se pa zrcali tudi Schillerjevo visoko in plemenito hotenje po prerodu nesrečnega naroda, osvobojenju zaslužjenega meščanstva, predvsem pa po vse stanovske razločke izenačujoči čisti in na najvišje žrtve pripravljeni ljubezni, ki jo predstavljata oba glavna junaka: Luisa Müllerjeva, hči meščanskega godca, in Ferdinand, sin ministrskega predsednika na dvoru vojvode Vrtinberškega. Ferdinandov boj za to ljubezen je še tamo bolj heroičen, ker se mora bojevati ne samo proti lastnemu očetu, ampak tudi proti brezvestnemu dvornemu maršalu Kalbu in še bolj brezvestnemu tajniku. Nebo idealov in pekel tedanje vsakdanjosti bjeeta strašen boj za nadvlado. V tem boju sodeluje tudi knezova favoritinja, Angležinja lady Milfordova, ženska s plemenitim srcem a bridko usodo, kateri se njena vloga na dvoru tako zastudi, da po kritičnem nastopu s Ferdinandom, ki naj bi se na očetovo zahtevo z njo poročil, zapusti vso svojo udobnost in odpuštuje. Kdor je to žaloigro, za katero so svojčas pokazali pri nas tudi najširši sloji živo zanimanje, videl pred leti, bo tokrat prijetno iznenaden nad novo lepo opremo in vsebino v Albrechtovem prevodu.

iz katerega je izginila sedanemu okusu primerna romantična besedna navlačka, dasi je prevod v celoti vendarle ostal popolnoma zvest originalu. —rc.

k Vinko Kos: Vodopad. V zbirki »Lirika hrvatskih sveučilištaraca« je vzbudil lani veliko pozornost mladi hrvatski pesnik Vinko Kos. Sedaj je izdal prvi zvezek pesmi pod naslovom »Vodopad« (Slap), ki jih je hrvatska kritika simpatično sprejela.

## Sport

## Patrolni tek SK Železničarja

SK Železničar bo priredil v nedeljo smuški patrolni tek na progi 10 km s startom in ciljem pred gostilno Zabelnik v Pekrah. Start ob 10. Pravico sodelovanja imajo vsi verificirani tekmovalci JZSZ, ki so v posesti veljavne izkaznice za leto 1940. Prijave na predpisanih zveznih tiskovinah je treba poslati najkasneje do 24. februarja na naslov SK Železničar, Maribor, Tržaška cesta, pri naknadnih prijavah je treba plačati tudi prijavnino 10 din. Zmagovalna stafeta bo prejela pokal, druga plaketo, tretja in četrta pa diplomu.

## PRVENSTVO MZSP V KLASIČNI KOMBINACIJI

Letošnje tekmovalstvo za podzvezino prvenstvo MZSP v alpski kombinaciji bo priredil zimsko sportni odsek Savinjske podružnice SPD v Celju. Tekmovalstvo bo pri Celjski koči, in sicer smuk 25. februarja ob 9. slalom pa bo ob 13.30. Proga za smuk meri 2 km z višinsko razliko 300 m, proga za slalom pa 500 m z višinsko razliko 125 m. Pravico tekmovalstva imajo vsi verificirani tekmovalci JZSZ, v konkurenci pa samo člani klubov MZSP. Prijave je treba poslati na predpisanih tiskovinah do 23. februarja zvečer na naslov Zimsko sportni odsek SPD v Celju, Kralja Petra cesta 9. Prijavnina znaša 10 din, za naknadne prijave 20 din.

## Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 22. febr.)  
Celjska koča: —16, jasno, mirno, 70 cm snega, pršič  
Logarska dolina (Sestre Logar): —11, jasno, mirno, 65 cm snega, pršič, snežne razmere na cesti ugodne  
Ribnica na Pohorju: —10, sončno, mirno, 46 cm snega s trdo skorjo  
Senjorjev dom: —16, jasno, vetrovno, 30 cm pršiča na podlagi 80 cm  
Grič (Oset—Rošpoh): —4, sončno, mirno, 20 cm pršiča na podlagi 40 cm  
Sv. Lovrenc na Pohorju: —12, jasno, mirno, 40 cm osrejenega snega  
Količe—Rimski vrelci: —12, jasno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi 35 cm  
Peca: —12, pooblačeno, mirno, 12 cm pršiča na podlagi 90 cm  
Smuka povsod ugodna!

OPREMLJENO SOBO  
oddam s 1. marcem. Korošče  
va 7. vrata 5. 522-7

OPREMLJENO SOBO  
oddam gospodu. Koroška ce-  
sta 41. 534-7

## Sluzbo dob.

TAJNICO  
okretno korespondentko, hitro strojenisko, zanesljivo ste nografijo, izvežbano v slovenščini, srbohrvaščini in nemščini, iščemo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod tev. »523«. 523-9

KUHARICO IN SOBARICO  
išče gostilna Plauc. Glavni trg. 525-9

POMOČNICE  
sprejme damski salon Toplak Orožnova 10 539-9

PEKOVSKEGA POMOČNIKA  
mladega, ki se je izučil na de želi, sprejme takoli pekarna Sedovč-k. Braslovce. 540-9

## Sluzbo išče

ŽENA DRŽ. NASTAVLJENCA  
gre za gospodinjico k samostojnemu, dobroščnemu gospodu. Cenjene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Gospodinjstvo«. 506-10

## Dobisi

IŠČEM DRUŽBO  
mlade gospodinjice, po možnosti z znanjem angleškega, francoskega, italijanskega jezika, ostanem 15 dni v Mariboru ali mogoče kak dan več Ho el Mariborski dvor. soba št. 8. 528-12

RADIO GODEC  
MARIBOR

RADIO KOLESA RADIO

KRALJA PETRA TRG 6

VDOVA  
z lepim posestvom v bližini Maribora išče starejšega posesnika hiše ali upokojenca za skupno gospodarstvo. Zennitev ni izključena. Dopise pod »Podeželsko življenje« na ogl. odd. »Večernika«. 541-12

## Lokal

LOKAL  
pripraven za trgovino ali obrt na prometnem kraju. Tržaška c. 1. takoli oddam. Furlan. 530-14

## V nalem

TROGOVSKI LOKAL  
za manufakturno in modo vzamem takoli v nalem ali tudi prevzamem zalogo. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Lokale«. 502-15

## Kapital

HRANILNE KNJIŽICE  
vrednostne papirje kupujemo stalno in po najvišjih cenah in proti takolišnjemu plačilu Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka. 12. 13617-16

## Kam, kje?

GOSTILNA VINTGAR  
točji dobro znana starogorska vina in se priporoča. Furlan, Tržaška c. 1. 529-17

## MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih vsake vrste beseda 50 par, najmanjša orisovalnica za te oglase je din 5.—. Družbe orisovalnice do 10 besednih oglasov din 1.—. Do 10 besednih oglasov za te oglase je din 10.—. Debele tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi svetli za vsakotno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoli pri naročilu oziroma se le vnaprejšnjem ali vnaprejšnjem ali se po postopni oplačevanju na čekovni račun št. 11.409. Za vse oglasne odzive vrede malih oglasov se mora orisovalnici namaka za 2 din.

## Razno

JOŽE MERNIK  
ključavničarstvo in specialno avto-gen. varjenje vseh kovin in litin, Maribor, Trubarjeva ulica 4. 350-1

la. KUHAND KRAVJE  
MASLO  
in fižol nudi F. Senčar, trgovec, Mala Nedelja. 485-1

DAMSKA KEPELA  
igra dnevno v gostilni Plauc. Glavni trg. 524-1

RESTAVRATERJI BIFETI  
in drugi ki imajo radi lepe namizna jabolka la., kakor: bobovec, kanadko, koskop in mošančke, jih lahko dobijo vsako količino, dnevno od 8. do 18. ure v Mlinski 10. 536-1

## Posest

LEPA HIŠA  
z velikim vrtom, štiristano-  
vanjska, napredal. Cena din  
46.000. Pobrežje, Stranska uli-  
ca 8. 504-2

## Spomnite se CMDI

## Prodaj

BUKOVA DRVA  
okrogla, rezano in dostavljeno, na dom 1 m din 95.—. Ehrlich, Studenci. Aleksandrova c. 62. 526-4

## Stanovanje

STANOVANJE  
lepo, sončno, 3-sobno takoli oddam. Povprašati Gospojna ul. 13, Schmidt. 499-5

STANOVANJE  
sončno, docela prenovljeno, sredi mesta, dve sobi, kabineta, kopalnica, oddam takoli. Informacije v ogl. odd. »Večernika«. 535-5

## SOBO

dve postelji, kopalnica oddam takoli. Glavni trg 23-III, desno. Vprašati med 12.—15. uro 537-5

TRISOBNO STANOVANJE  
s kopalnico oddam. Maisrova 16. 538-5

## Sobo odda

NA STANOVANJE  
sprejemem gospoda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 531-7

## SOBO

lepo opremljeno, oddam. Slovenska 34-I, vprašati od 11. do 14. ure. 532-7

## Najboljše sredstvo

proti kašlju, gripi, hripavosti in oslabelosti je  
medicinal

„SLADIN“

TOVARNA SLADA, CELJE

Doza 1 kg franko din 30.—

VIM  
čisti vse

VIM  
ne praska

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENI

HOHNER

harmonike  
so od vseh  
na boljšje

## Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili ob smrti našega ljubljene brata, strica in svaka, gospoda

## Antona Valiča

Zahvaljujemo se nadalje č. o. kapucinom, darovalcem cvetja, pevcem društva »Jadran-Nanos« za ganljive žalostinke, tovarišem sodelavcem tovarne Doctor in drug za krasen venec in pomoč, kakor tudi vsem, ki so pokojnega v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Studenci, Ajdovščina, 22. februarja 1940.

Družine VALIČ, REPIČ, zaročenka  
in sorodstvo.